

Algoritmusok és adatstruktúrák 14. előadás

Pusztai Pál
pusztai@sze.hu

Tartalom

- Minimális utak keresése gráfokban
 - Az összes kezdőpont-végpont viszonylatban
 - Egy adott kezdőpontból az összes többi pontba
- Kidolgozott feladatok
 - Mátrixmódszer (Floyd-Warshall)
 - Faépítés (Dijkstra)

Mátrixmódszer

- **Feladat:** Határozzuk meg egy gráf összes viszonylatában a minimális utakat!

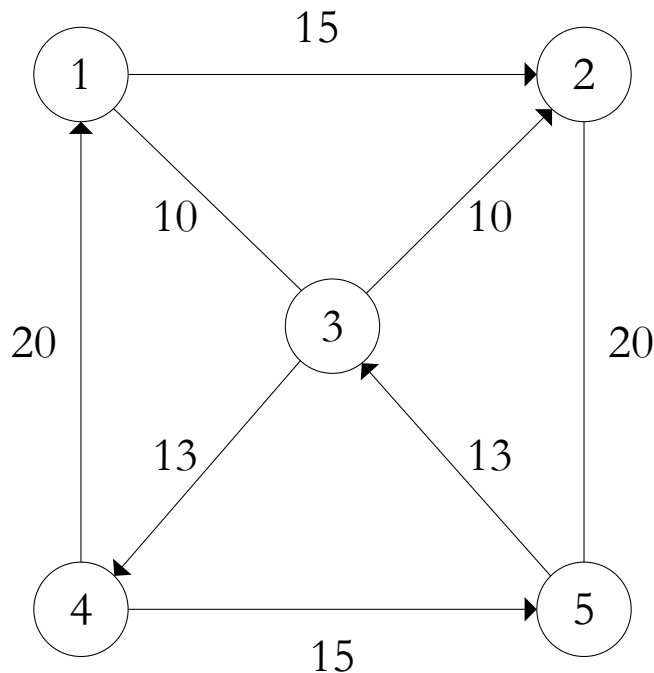
Mátrixmódszer

- **Feladat:** Határozzuk meg egy gráf összes viszonylatában a minimális utakat!
- Távolságmátrix:
 - $T[x,y]$ az x - y viszonylathoz tartozó aktuális minimális út hossza.
- Címke mátrix:
 - $C[x,y]$ az a pont amely az x - y viszonylat aktuális minimális útján az x kezdőpont után jön.
- Algoritmus:
 - A T és C mátrixok **kezdőállapotából** kiindulva;
 - A mátrixokat **lépésenként javítva**;
 - Több lépés megtétele után jut el a végeredményt adó **végállapotba**.

Mátrixmódszer

■ Kezdőállapot

- T : $T[x,y]$ legyen az x - y él hossza, ha létezik ilyen él, egyébként legyen „végtelen nagy”!
- C : A viszonylatok címkéi legyenek a végpontok!

T	1	2	3	4	5
1	0	15	10	-	-
2	-	0	-	-	20
3	10	10	0	13	-
4	20	-	-	0	15
5	-	20	13	-	0

C	1	2	3	4	5
1	1	2	3	4	5
2	1	2	3	4	5
3	1	2	3	4	5
4	1	2	3	4	5
5	1	2	3	4	5

Mátrixmódszer

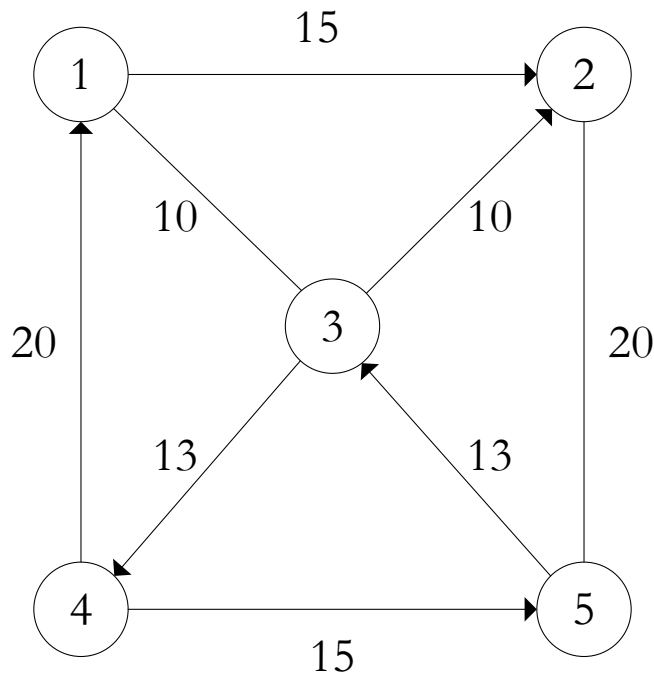
- Javító lépések
 - A hálózat minden w pontjára (egyszer) és ezen belül minden x - y viszonylatra (egyszer) vizsgáljuk meg azt, hogy az x - y viszonylat aktuális minimális útja **rövidíthető-e** a w ponton való áthaladással!
 - Ha $T[x,w] + T[w,y] < T[x,y]$ teljesül (azaz w -n keresztül rövidítünk), akkor $T[x,y]$ legyen $T[x,w] + T[w,y]$ és $C[x,y]$ legyen $C[x,w]$.

Mátrixmódszer

Végállapot

- T végállapota megadja minden viszonylatra a minimális út hosszát. Pl. a 2-4 viszonylat távolsága 46.
- C végállapota a megtalált minimális utakat tükrözi. Pl. a 2-4 viszonylat minimális útja: 2-5-3-4, hiszen $C[2,4]=5$, $C[5,4]=3$, $C[3,4]=4$.

T	1	2	3	4	5
1	0	15	10	23	35
2	43	0	33	46	20
3	10	10	0	13	28
4	20	35	28	0	15
5	23	20	13	26	0

C	1	2	3	4	5
1	1	2	3	3	2
2	5	2	5	5	5
3	1	2	3	4	4
4	1	1	5	4	5
5	3	2	3	3	5

Faépítés

- **Feladat:** Határozzuk meg egy gráf adott kezdőpontú viszonylataiban a minimális utakat!

Faépítés

- **Feladat:** Határozzuk meg egy gráf adott kezdőpontú viszonylataiban a minimális utakat!
- Távolságtömb:
 - Az egyes pontok aktuális távolsága a kezdőponttól.
- Címketömb:
 - Egy x pont címkéje az x pont elődje az aktuális minimális fában. A gyökérpont címkéje önmaga lesz.
- Algoritmus:
 - A T és C **kezdőállapotából** kiindulva;
 - Azok elemeit (tehát magát a fát) **lépésenként építve** és korrigálva;
 - Pontszám lépés megtétele után jut el a végeredményt adó **végállapotba**.

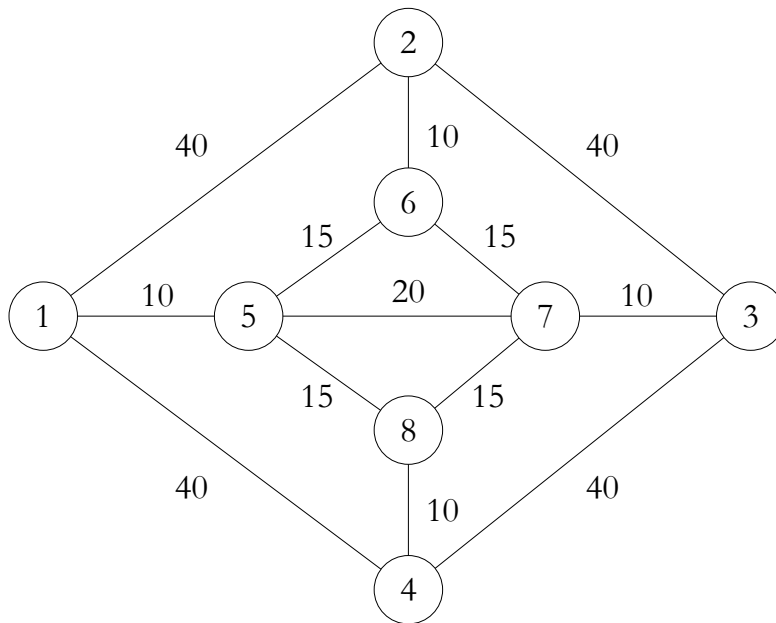
Faépítés

- Jelölések:
 - K : a **kész** pontok halmaza, elemei már végleges (nem rövidíthető) távolsággal és végleges címkével rendelkeznek.
 - A : az **aktív** pontok halmaza, elemei már rendelkeznek (nem „végtelen”) távolsággal és címkével, de ezek még változhatnak.
 - $H[x,y]$: az x - y él **hossza**.

Faépítés

■ Kezdőállapot

- **T**: A kezdőponthoz rendeljük 0, a többi ponthoz „végtelen nagy” távolságértékeket!
- **C**: A kezdőpont címkéje legyen önmaga!
- **K**: Legyen üres!
- **A**: Csak a kezdőpontot tartalmazza!

	1	2	3	4	5	6	7	8
T	0	-	-	-	-	-	-	-
C	1							

■ Megjegyzés:

- A kezdőállapot valójában az egy pontból, mint gyökérpontból álló fának felel meg.

Faépítés

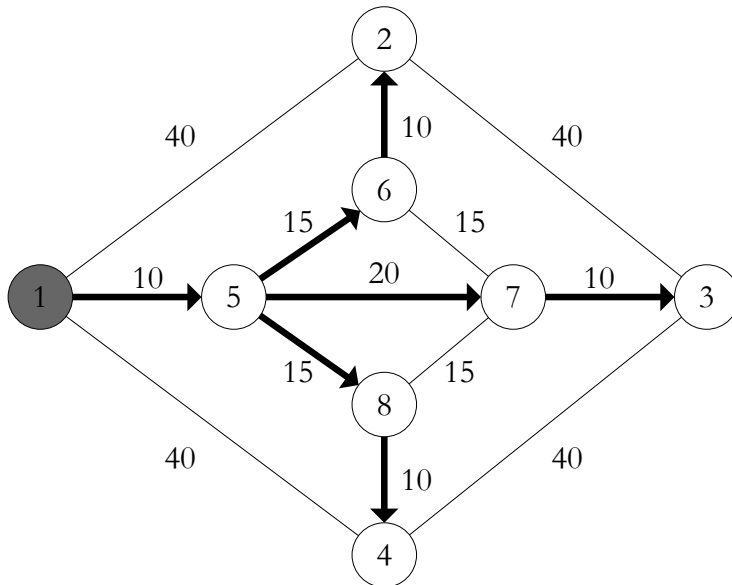
- Javító lépések
 - a) Válasszuk ki az A halmaz minimális távolságú elemét, jelölje ezt x . Töröljük A -ból és vegyük hozzá K -hoz (ez már kész, nem változik)!
 - b) Az x -ből kiinduló élek minden y végpontjára vizsgáljuk meg azt, hogy y útja **rövidíthető-e** az x ponton való áthaladással! Ha $T[x] + H[x, y] < T[y]$ teljesül, akkor $T[y]$ legyen $T[x] + H[x, y]$, $C[y]$ legyen x , és A legyen $A + [y]$.
 - c) Ha van még aktív elem, azaz ha A nem üres, akkor folytassuk az a) ponttól!

Faépítés

Végállapot

- T végállapota minden egyes pontra, mint végpontra megadja az adott kezdőpontból kiinduló, hozzá vezető minimális út hosszát. Pl. az 1-4 viszonylat távolsága 35.
- C végállapota a megtalált minimális fát tükrözi. Pl. az 1-4 viszonylat minimális útja: 1-5-8-4, hiszen $C[4]=8$, $C[8]=5$, $C[5]=1$.

Az 1 gyökérpontú minimális fa

	1	2	3	4	5	6	7	8
T	0	35	40	35	10	25	30	25
C	1	6	7	8	1	5	5	5

A távolság- és címketömb

